

مبانی، مفاهیم و کاربردهای

هوشی در سازمان‌ها

روح‌الله رحمتی‌نیا

رضا کلانی‌دارابی

www.ketab.ir

سرشناسه	رحمتی‌نیا، روح‌الله، ۱۳۶۱ -
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۸۸۶۸۲
عنوان و نام پدیدآور	مبانی، مفاهیم و کاربردهای هوش در سازمان‌ها/ روح‌الله رحمتی‌نیا، رضا کلایی‌دارابی.
مشخصات نشر	ساری: روح‌الله رحمتی‌نیا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۶۸ ص.: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۵۹۹۱-۸ ۱۲۰۰۰۰ ریال
یادداشت	کتابنامه: ص. [۲۶۱] - ۲۶۸.
موضوع	هوش
موضوع	Intellect
موضوع	رفتار سازمانی -- جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	Organizational behavior -- Psychological aspects
رده بندی دیویی	۱۵۳.۹
رده بندی کنگره	BF۴۳۰۰۳۰۱۳۵
شناسه افزوده	کلایی‌دارابی، رضا، ۱۳۵۳ -
وضعیت فهرست نویسی	فیا

مبانی، مفاهیم و کاربردهای هوش در سازمان‌ها
روح‌الله رحمتی‌نیا - رضا کلایی‌دارابی

طراح جلد سید احسان رضایی ۰۹۳۵۴۶۵۰۳۹۲

ناشر مؤلف ۰۹۱۲۶۹۶۲۶۱۰

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۵۹۹۱-۸

سال و نوبت چاپ ۱۳۹۵ - اول

تعداد ۱۰۰۰ نسخه

قیمت ۱۲۰۰۰۰ ریال

پیشگفت

روان‌شناسان هوش را به عنوان توانایی عملکرد مؤثر در زندگی تعریف کرده‌اند. مردمان هوشمند کسانی هستند که به کسب دانش و مهارت ماحصل تجربه برای مدیریت کارآمد و وظایف زندگی روزمره و سوت داده می‌شوند. هوش سازمانی ترکیبی از تمام مهارت‌های مورد نیاز و استفاده شده توسط سازمان می‌باشد. این مهارت‌ها هستند که به تغییرات منتهی می‌شوند، در عمل و عکس العمل سریع می‌شوند، انعطاف پذیر و راحت بودن را شامل می‌شوند، قادر به استفاده از تخیل هستند. استفاده از مهارت‌های ذکر شده نیاز به ساختار مناسب و عملکرد سازمان، مدیریت مؤثر و استفاده از منابع انسانی، عوامل عاطفی، تکنولوژی، دانش و یادگیری و توانایی سازمان دارد.

هوش سازمانی به معنای کسب دانش و اطلاعات جامع از همه عواملی است که بر سازمان تأثیر می‌گذارد. منظور از همه عوامل یعنی اطلاعاتی که از مشتریان، ارباب رجوع، رقبا، محیط اقتصادی، محیط فرهنگی، فرایندهای سازمانی (مالی، اداری، حفاظتی، تولیدی، منابع انسانی، بودجه و...) که تأثیر زیادی بر کیفیت تصمیمات مدیریتی در سازمان می‌گذارد و برخورداری از این اطلاعات و استفاده صحیح از آن‌ها، نیازمند تقویت سایر جنبه‌های هوش است؛ مطالب این کتاب در ۶ فصل و یک بخش ضمیمه به این موضوع پرداخته است.

در فصل نخست پس از بیان مفهوم هوش و نگاهی به انواع تعاریف آن، اصطلاحات مرتبط با هوش معرفی می‌شوند، اصطلاحاتی که در فصول بعدی به طور کامل به آن‌ها پرداخته می‌شود. در ادامه این فصل هوش سازمانی تعریف، فرایند آن معرفی و برخی از مهمترین مدل‌های هوش سازمانی مطرح می‌گردند.

در فصل دوم هوش هیجانی مورد بررسی قرار می‌گیرد. مدل‌های آن و نقش هوش هیجانی در زندگی، پیشرفت شغلی و سازمان‌ها مطرح می‌شود. فصل سوم کتاب درباره هوش فرهنگی بحث می‌کند. هوش فرهنگی که آن را در امتداد مفهوم هوش هیجانی نیز می‌دانند، نقش مهمی در مدیریت منابع انسانی داشته و ضمن معرفی، به قابلیت‌های توسعه آن در فصل سوم اشاره می‌شود. در فصل چهارم با هوش رقابتی آشنا خواهیم شد و به صورت جامع‌تری، مدل‌ها، ابعاد، فرایند و چرخه آن مرور می‌شود.

فصل پنجم به بررسی مباحث در موضوع هوش معنوی می‌پردازد که شامل معرفی مفهوم معنویت، رشد هوش معنوی و مولفه‌های آن از دیدگاه اسلام است. در فصل ششم موضوعات مرتبط با هوش اخلاقی بیان شده است. در زمینه هوش دو رویکرد و دیدگاه مهم توسط دو نفر از روان‌شناسان خبره ارائه شده که ضمن بیان هر کدام از آن‌ها، ابعاد اشاره شده در این نظریه‌ها از دیدگاه منابع اسلامی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرند. در پایان این کتاب و با هدف کاربردی بودن مباحث برای پژوهشگران در موضوع هوش، بخشی با عنوان ضمایم، و شامل ابزارهای سنجش انواع هوش که توسط دانشمندان مشهوری که در فصل‌های مختلف کتاب از آن‌ها یاد شده است، را خواهید دید. این ابزارها که پرسشنامه‌های استاندارد هستند، می‌تواند در تحقیقات مختلف مورد استفاده پژوهشگران قرار گیرد.

مطالعه این کتاب به همه کسانی که از منافع توجه به هوش و انواع آن آگاهی دارند، و همچنین دانشجویان رشته‌های مدیریت، روان‌شناسی، علوم تربیتی و علوم اجتماعی به طور اخص، و همه مدیران و علاقمندان به مباحث حوزه رفتار سازمانی پیشرفته توصیه می‌شود.

در پایان لازم است تا از همکاری دانشجویان گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائمشهر، آقایان بابک اولادی، زین العابدین پرواسی، رضا نوروزیان و سرکار خانم سمیه عبادی که در گردآوری و آماده سازی بخش‌هایی از کتاب مساعدت و همکاری داشتند، تشکر و قدردانی نمایم. پُر واضح است ارائه‌ی نوشتاری علمی که با هدف جهت‌دهی به سیر مطالعاتی علاقه‌مندان به علم‌آموزی و تأثیرگذاری در افزایش سطح آگاهی مدیران سازمان‌ها تهیه و تنظیم می‌شود، خالی از اشکال نبوده و نیست. لذا از خوانندگان فرزانه و دانش‌پژوهان گرامی تقاضا دارم تا کوتاهی‌ها و نواقص اثر حاضر را به نویسنده گوشزد نمایند تا در نوشته‌های آتی مورد دقت نظر قرار گیرد.

روح الله رحمتی نیا

دانشجوی دکتری مدیریت منابع انسانی

رضا کلاتی دارابی

دانشجوی دکتری مدیریت آموزش عالی

فهرست مطالب

۱۳	فصل یکم؛ هوش و هوش سازمانی
۱۵	تعریف هوش
۱۷	اصطلاحات مرتبط با هوش
۲۱	تبیین مفهوم هوش سازمانی
۲۴	چرا هوش سازمانی؟
۲۶	فرآیند هوش سازمانی: سازمان‌ها و شرکت‌ها
۲۷	نظریه‌های هوش سازمانی
۳۳	فصل دوم؛ هوش هیجانی
۳۷	تاریخچه هوش هیجانی
۴۱	تعاریف و مفاهیم هوش هیجانی
۴۲	نظریه‌های هوش هیجانی
۴۳	مدل‌های هوش هیجانی
۵۸	عناصر هوش هیجانی در عمل
۶۴	نقش هوش هیجانی در محیط کار و زندگی
۶۷	هوش هیجانی و پیشرفت شغلی
۶۸	نقش هوش هیجانی در سازمان‌ها
۷۰	کاربردهای هوش هیجانی در محیط کار
۷۱	مدیریت و هوش هیجانی
۷۴	قابلیت توسعه هوش هیجانی
۷۷	اندازه‌گیری هوش هیجانی
۸۱	فصل سوم؛ هوش فرهنگی
۸۶	تعریف هوش فرهنگی

۹۱	هوش فرهنگی و زیربنای سازگاری اجتماعی
۹۵	اثرات سازنده استفاده از هوش فرهنگی
۹۶	آموزش هوش فرهنگی
۹۹	توسعه هوش فرهنگی
۱۰۰	نگرش چهار عاملی هوش فرهنگی
۱۰۱	انواع شخصیت‌ها در هوش فرهنگی
۱۰۲	رابطه هوش فرهنگی با سایر انواع هوش
۱۰۳	رشد هوش فرهنگی مدیران
۱۰۴	هوش فرهنگی در مدیریت منابع انسانی
۱۰۵	تقویت هوش فرهنگی
۱۱۱	ارزیابی هوش فرهنگی
۱۱۲	نهادینه کردن هوش فرهنگی در سازمان
۱۱۵	فصل چهارم؛ هوش رقابتی
۱۱۹	تعاریف هوش رقابتی
۱۲۳	تاریخچه هوش رقابتی
۱۳۱	چرخه هوش رقابتی
۱۳۳	فرایند هوش رقابتی
۱۳۵	مدل پردازش اطلاعات در چرخه هوش رقابتی
۱۴۳	ابعاد هوش رقابتی
۱۴۵	انواع هوش رقابتی
۱۴۹	اهمیت هوش رقابتی
۱۵۱	ابزارها و تکنیک‌ها در هوش رقابتی
۱۶۲	مزایا و کاربردهای هوش رقابتی
۱۶۵	هوش رقابتی در شرکت‌های کوچک
۱۷۰	هوش رقابتی در عمل
۱۷۳	فصل پنجم؛ هوش معنوی
۱۷۶	تعریف معنویت

۱۸۲	ویژگی‌های معنویت
۱۸۵	هوش معنوی و مؤلفه‌های آن
۱۹۱	مؤلفه‌های هوش معنوی در اسلام
۱۹۳	رشد هوش معنوی
۱۹۵	فصل ششم؛ هوش اخلاقی
۱۹۸	تعاریف هوش اخلاقی
۲۰۰	مؤلفه‌های هوش اخلاقی
۲۰۶	کارکردهای هوش اخلاقی از دیدگاه اسلام
۲۱۳	اصول هوش اخلاقی برپایه دیدگاه اسلامی
۲۲۱	ضمائم
۲۲۳	ضمیمه ۱: پرسشنامه ارزیابی هوش سازمانی آلبرشت (۲۰۰۳)
۲۳۱	ضمیمه ۲: پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن (۲۰۰۱)
۲۴۳	ضمیمه ۳: پرسشنامه هوش میجاز پالمه استوف
۲۴۷	ضمیمه ۴: پرسشنامه هوش هیجانی رادبرگ و گریوز
۲۵۱	ضمیمه ۵: پرسشنامه هوش فرهنگی آنگ (۲۰۰۴)
۲۵۵	ضمیمه ۶: پرسشنامه هوش تجاری ونتر و رنزیبورگ (۲۰۱۴)
۲۵۷	ضمیمه ۷: پرسشنامه هوش معنوی کینگ (۲۰۰۷)
۲۶۱	منابع
۲۶۱	منابع فارسی
۲۶۴	منابع لاتین